

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1944.

Andra kammaren.

Nr 30.

Onsdagen den 8 november.

Kl. 4 em.

§ 1.

Justerades protokollen för den 1 och den 4 innevarande november.

§ 2.

Föredrogos var efter annan följande på kammarens bord liggande motioner; och remitterades därvid

till behandling av lagutskott motionen nr 551 av herr *Andersson* i Malmö *m. fl.*; samt

till statsutskottet motionen nr 552 av herr *Andersson* i Malmö *m. fl.*

§ 3.

Föredrogs den av herr *Håstad* vid kammarens nästföregående sammanträde gjorda, men då bordlagda anhållan att få framställa interpellation till herr statsrådet och chefen för finansdepartementet, angående utredning om ändring i gällande beskattningssystem beträffande studieskulderna m. m. ställning i systemet.

Kammaren biföll denna anhållan.

§ 4.

Herr *Nilson* i Spånstad erhöll på begäran ordet och anförde: Herr talman! *Interpellation.* I väntan på kommande fredsslut har på ett flertal av näringslivets och arbetsmarknadens områden en omfattande fredsplanering företagits. Statliga och kommunala myndigheter ha med en mången gång berömvärd energi arbetat på att vidtaga sådana dispositioner, att övergången till en kommande fredshushållning skall kunna ske så friktionsfritt som möjligt.

Ett område där övergången till fredsförhållanden torde komma att vålla betydande svårigheter är biltrafikområdet. De allra flesta av vårt lands bilister, som innehafv personbilar och kört sina vagnar på grövre ringdimensioner, ha under kriget på statsmakternas bud lojalt avstått från sina bilringar för att därmed bereda den nödvändiga och yrkesmässiga biltrafiken möjlighet att alljämt fylla sina samhällsviktiga funktioner.

När krigsslutet kommer och det för bilägarna blir fråga om att inrätta sig efter mera fredligt betonade förhållanden, kunna sinsemellan mycket olika situationer tänkas uppstå. En situation, av många ansedd som den mest sannolika, kan uppkomma, då flytande bränsle kan tänkas finnas tillgängligt för åtminstone en betydligt mera omfattande nyttobetonad personbilstrafik än vad för närvarande medgives, och detta kanske redan innan det blir tillgång till nyttillverkade gummiringar. Det kan också tänkas, att i det läge som då kan vara för handen en betydande del av det bättre bilgummi som finnes lagrat i statens

Interpellation. (Forts.)

förråd kan komma att föras ut i marknaden rätt lång tid, innan någon gummiringimport kan tänkas komma till stånd.

Det är helt naturligt, att ägarna till avregistrerade bilar som lämnat från sig sin gummiutrustning inför den antydda möjligheten äro mycket intresserade för hur det av staten lagrade bilgummit kan komma att marknadsföras. Det ges nämligen i en situation som den anförda minst tvenne möjligheter att saluföra detta bilgummi, som helt visst kommer att bli synnerligen efterfrågat. Ena möjligheten är att staten säljer ineliggande lager till bilhandeln, som får i uppdrag att saluföra gummilagren på lämpligaste sätt. En annan möjlighet är, att man vid försäljning till bilhandeln lämnar sådana föreskrifter eller ställer sådana villkor för den blivande gummiringsdistributionen, att de bilägare som ha de bilar kvar, vilkas gummi avståtts tidigare, och som kunna få körlicens få förköpsrätt till vardera en omgång ringar med för bilarna passande dimensioner. Det kan vid en sådan eventuell förköpsrätt också göras gällande, att de bilägare, som levererat sina ringar till ofta mycket billiga priser, enligt rättvisans och billighetens principer borde få tillfälle att för priser som inte överstege priserna vid avståendet få återköpa erforderlig och likvärdig ringutrustning.

Herr talman! Med anledning av vad jag sålunda anført hemställer jag om andra kammarens tillstånd att till herr statsrådet och chefen för folkhushållningsdepartementet få rikta följande frågor.

Har det planerats något som nu kan offentliggöras rörande nyttobiltrafikens förseende med gummiutrustning, för den händelse staten inte längre anser sig böra hålla på sitt lager av begagnade personbilsringar?

Om så ej är fallet, anser herr statsrådet, att en sådan planering lämpligen bör komma till stånd?

Denna anhållan bordlades.

§ 5.

Justerades protokollsutdrag.

§ 6.

Herr *Persson* i Stockholm avlämnade en av honom *m. fl.* undertecknad motion, nr 553, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 296, angående provisorisk förbättring av löneställningen för vissa befattningshavare i statens tjänst *m. fl.*

Vidare avgåvos följande motioner i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 297, med förslag till lag om provisorisk förstärkning av tilläggs pensioner och invalidunderstöd, nämligen:

- nr 554 av herr *Johansson* i Mysinge *m. fl.*;
- nr 555 av herr *Andersson* i Alfredshem *m. fl.*;
- nr 556 av herr *Hammarlund* *m. fl.*;
- nr 557 av herr *Gustafsson* i Bogla *m. fl.*;
- nr 558 av herr *Jonsson* i Skutskär; och
- nr 559 av herr *Persson* i Stockholm *m. fl.*

Samtliga dessa motioner bordlades.

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 4.08 em.

In fidem
Sune Norrman.

Lördagen den 11 november.

Kl. 4 em.

§ 1.

Föredrogos var efter annan följande på kammarens bord liggande motioner; och hänvisades därvid

till statsutskottet motionen nr 553 av herr *Persson* i Stockholm *m. fl.*; samt till behandling av lagutskott motionerna:

nr 554 av herr *Johansson* i Mysinge *m. fl.*;

nr 555 av herr *Andersson* i Alfredshem *m. fl.*;

nr 556 av herr *Hammarlund* *m. fl.*;

nr 557 av herr *Gustafsson* i Bogla *m. fl.*;

nr 558 av herr *Jonsson* i Skutskär; och

nr 559 av herr *Persson* i Stockholm *m. fl.*

§ 2.

Föredrogs den av herr *Nilson* i Spånstad vid kammarens nästföregående sammanträde gjorda, men då bordlagda anhållan att få framställa interpellation till herr statsrådet och chefen för folkhushållningsdepartementet, angående viss fredsplanering i fråga om nyttobiltrafikens förseende med gummiutrustning.

Kammaren biföll denna anhållan.

§ 3.

Herr statsrådet *Erlander* avlämnade Kungl. Maj:ts proposition, nr 301, med förslag till förordning angående ändrad lydelse av 20 § 1—3 mom. förordningen den 15 juni 1934 (nr 264) om erkända arbetslöshetskassor, m. m.

Denna proposition bordlades.

§ 4.

Herr talmannen lämnade på begäran ordet till herr **Vigelsbo**, som anförde: *Interpellation.* Herr talman! En fråga som aktualiserats under de senaste åren är frågan angående torrlägningsarbetenas planläggning och utförande. En hel del sådana arbeten ha blivit eftersatta, och stora ekonomiska svårigheter ha härmed uppstått för härav berörda torrlägningsföretag och markinnehavare. De utredningsarbeten som för torrläggningarnas genomförande varit erforderliga ha blivit försenade, vadan omfattande skadeverkningar uppstått. För att nämna exempel kan anföras, att Tämnanregleringen i Uppland legat under utredning i 20 år och Sagåregleringen i Västmanland 8 år. Trots dessa många års utredningar och kostnadsberäkningar har ännu inte ett spadtag tagits i dessa torrlägningsföreningars kanaler. Under tiden ha en del andra mindre torrlägningsföretag, vilka lämna sitt vatten till ovan berörda vattensystem,

Interpellation. (Forts.)

kommit till utförande. Detta har medfört att vattensituationen blivit än mera svårartad. Det är tämligen uppenbart att då vattenreglering sker å högre liggande marker och vattnet ledes ner över lägre liggande områden, utan att samtidigt de stora huvudavloppen vare sig fördjupas eller underhållas, detta till sist måste medföra, att sådana marker, som äro för sin dränering direkt beroende av dessa huvudavlopp, få sin jord dränkt. Så har skett i dessa här påtalade fall.

De förluster, som såväl markägarna som folkhushållet lida genom dessa omotiverade uppskov med utförandet av torrlägningsföretagen, kunna givetvis inte fixeras men torde belöpa sig till ganska betydande belopp. För många av de berörda markägarna äro dessa förluster av ruinerande karaktär. Riktigheten av detta påstående styrkes bl. a. av en framställning, som denna vecka gjorts till lantbruksstyrelsen, från länsstyrelsen i Västmanlands län.

Vid de uppvaktningar, som gjorts beträffande dessa förhållanden, riktade till såväl lantbruksstyrelsen som andra myndigheter, har framhållits bristen på tillgänglig personal. Lantbruksstyrelsen framhåller vid sådana tillfällen, att svårigheter yppat sig att kunna rekrytera behovet av personal med anledning av att eventuella aspiranter vilja avvakta resultatet av de utredningar, som nu pågå beträffande torrlägningsverksamhetens framtida organisation. Skulle dessa uppgifter vara riktiga, böra från statsmakternas sida med det snaraste åtgärder vidtagas för dessa olägenheters avhjälpande så att inte dessa få lägga hinder i vägen för torrlägningsarbetets rationella utveckling.

Det är svårt för oss lantbrukare att förstå hållbarheten i lantbruksstyrelsens resonemang, då man talar om bristen på personal. Det har nämligen visat sig att då det gäller mindre företag, vars utförande än ytterligare bidrager till att försumpa och neddränka de större företagens markområden, någon större brist på personal ej förelegat. Man kan här ifrågasätta huruvida den begränsade personaltillgång, som finns, utnyttjas på ett fullt tillfredsställande sätt. Det torde ligga i det allmännas intresse att i första hand få i gång arbetena på sådana håll där genom torrläggning de största arealerna kunna utvinas. Betydande fördelar skulle ur flera synpunkter kunna uppnås, om lantbruksstyrelsen i första hand dirigerade arbetskraften till de platser, där man för torrlägningsarbetets fortsatta utveckling först måste tillgodose utdiktningens behovet.

Dessutom kan ifrågasättas huruvida inte lantbruksingenjörerna i allt för stor utsträckning belastas med uppdrag, som knappast kunna betraktas tillhörande tjänsten. Det har nämligen visat sig, att lantbruksingenjörerna i viss utsträckning åtaga sig kassörsbefattningar inom torrlägningsföreningarna. Jag saknar kännedom om, huruvida detta ingår i berörda befattningshavares tjänstereglemente. Skulle så emellertid vara fallet bör reglementet som sådant med det snaraste ändras och därvid övervägas förbud för lantbruksingenjörerna att åtaga sig sådana kassörsbefattningar. Inom varje förening torde säkert finnas någon person som är tillräckligt skriv- och räknekunnig för att sköta nämnda uppdrag. Det synes vara misshushållning med arbetskraft att lägga dessa uppdrag på de säkert mycket arbetstungda lantbruksingenjörerna, helst som man också har anledning misstänka att dessa uppgifter komma att upptaga en del av den tid som eljest kunde användas för fältarbetenas utförande.

Med anledning av här påtalade omständigheter hemställer jag härmed om andra kammarens medgivande att få till statsrådet Rubbestad framställa följande frågor:

Har statsrådet sin uppmärksamhet riktad på här berörda förhållanden

samt, i så fall, vilka åtgärder ämnar statsrådet vidtaga för att rättelse härinnan med det snaraste kan vara att påräkna?

Denna anhållan bordlades.

§ 5.

Herr **Mårtensson** erhöll på begäran ordet och yttrade: Herr talman! Enligt *er-Interpellation*. hållna meddelanden är Karingön utanför Orust sedan lördagen den 11 november på morgonen utan telefonförbindelser. Detta förhållande är beroende därpå, att den förutvarande föreståndaren för telegrafstationen lämnat sin befattning, och det har inte varit möjligt att erhålla annan föreståndare med mindre än att telegrafstationen flyttas till annan fastighet.

En flyttning av telegrafstationen skulle enligt verkställda beräkningar draga en kostnad av 450 kronor. I gällande bestämmelser föreskrives, bland annat, att när en telegrafstation icke har 35 abonnenter så skola abonnenterna själva till-sätta och avlöna telegrafstationsföreståndare samt betala kostnaderna för flyttning av stationen. På Karingön är det endast 24 abonnenter; flyttning-kostnaderna skulle således belöpa sig på kronor 18:75 för varje abonnent. Denna flyttning-kostnad ha abonnenterna vägrat betala, med resultat att telegrafverkets personal skulle börja nedmontera stationen fredagen den 10 november.

Vid företagna förfrågningar har framgått, att telegrafkommissarien i Varelkil gjort vad han kunnat för att hjälpa abonnenterna att få behålla sin telefonstation, men det har varit förgäves. Han har hävdad den uppfattningen, att telefonstationen på Karingön är mycket viktig ur flera synpunkter. Dels är den belägen längst ut i havsbandet och är sålunda en utpost, och dels är den synnerligen inkomstgivande för telegrafverket. Telegrafkommissarien har därför hävdad, att telegrafverket borde betala flyttningkostnaderna.

Telegrafverket har, enligt uppgift, av Kungl. Maj:t erhållit tillstånd att göra utredning om drivande även av små telefonstationer i egen regi, och verket har enligt reglementet rätt att övertaga mindre stationer, om särskilda skäl därtill föreligga.

I anslutning till det nu anförda anhåller jag om andra kammarens tillstånd att till herr statsrådet och chefen för kommunikationsdepartementet få framställa följande fråga:

Kommer herr statsrådet att gå i författning om att telegrafverket bemyndigas erlägga flyttning-kostnaderna för telegrafstationen på Karingön och i övrigt vidtaga de åtgärder, som äro erforderliga för att nämnda samhälle icke blir berövat sina telegraf- och telefonförbindelser?

Denna anhållan bordlades.

§ 6.

Justerades protokollsutdrag.

§ 7.

Herr *von Friesen* avlämnade en av honom undertecknad motion, nr 560, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 293, angående inrättande av försvarets forskningsanstalt.

Vidare avgåvos följande motioner i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 296, angående provisorisk förbättring av löneställningen för vissa befattningshavare i statens tjänst m. fl., nämligen:

nr 561 av herrar *Spångberg* och *Gustafsson* i Bogla;

nr 562 av herr *Kyöling*; och

nr 563 av herrar *Håstad* och *Kyöling*.

Dessa motioner bordlades.

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 4.12 em.

In fidem
Sune Norrman.